

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.VI.21.174/2012/8.szám

A Kúria a Dr. Buzády és Udvari Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Buzády Csongor ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Vámos István ügyvéd által képviselt I. r. és II. r. alperesek ellen, kölcsöntartozás megfizetése iránt a Veszprémi Városi Bíróságon 8.P.21.657/2010 szám alatt megindított és a Veszprémi Törvényszék 2.Pf.20.230/2012/5. számú ítéletével befejezett perében, a jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy felhívásra fizessen meg az államnak 346.000 (háromszáznegyvenhatezer) forint le nem rótt illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes 1991. augusztusában 25.000 DEM kölcsönt nyújtott a vele baráti és üzleti kapcsolatban is álló G. L.-nek, az alperesek édesapjának. A felperes később kérte a kölcsön visszafizetését, ami azonban elmaradt, a megállapodásukat ezért - a tartozás fennállásának igazolására - 1993. augusztusában írásba foglalták, rögzítve abban, hogy a kölcsönösszeg után havi 1 % ügyleti kamat jár, a visszafizetés pedig havonta történik.

G. L. 2006. március 20-án elhunyt, örökösei egymás között egyenlő arányban az I. és II. r. alperesek. A felperes 2009. szeptember 24-én hívta fel az alpereseket a kölcsöntartozás és járulékai megfizetésére.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket egyetemlegesen 3.462.341 forintnak és ennek az 1991. augusztus 1. napjától járó havi 1 %-os ügyleti és 2009. szeptember 25-étől járó évi 1,33 %-os késedelmi kamatának a megfizetésére.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték arra való hivatkozással, hogy a tartozásról nem volt tudomásuk, de az már elévült, ezért bírósági úton nem is érvényesíthető.

Az elsőfokú bíróság kijavított és kiegészített ítéletével kötelezte az alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek 3.462.341 forint tőkét és ennek az 1991. augusztus 1. napjától járó havi 1 %-os ügyleti és 2009. szeptember 25. napjától járó évi 1,33 %-os késedelmi kamatát, a b.-i 1649 hrsz. alatti ingatlan tulajdonukban álló $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{4}$ tulajdoni illetőségéből, valamint a „S.” Kereskedelmi és Szolgáltató Bt-ben fennállt és az örökhagyó halálával megszűnt kültagi tagsági jogviszonyukból eredő jogosultságból és ezek hasznaiból.

Az elsőfokú bíróság ítéletének az indokolása szerint a felperes és az alperesek jogelődje között ráutaló magatartással kölcsönszerződés jött létre, amely alapján a felperes havi 1 %-os kamatra, 25.000 DEM-et hitelezett az alperesek édesapjának azzal, hogy azt havonta, részletekben kell törlesztenie. A szerződő felek a kölcsön visszafizetésének a határidejében nem állapodtak meg, azt akkor kellett visszafizetni, amikor arra a jogosultnak szüksége lesz. A követelés ennek megfelelően akkor vált esedékessé, amikor a jogosult a kötelezettet a teljesítésre felszólította.

A becsatolt iratok, valamint a felperes és a házastársa tanúvallomása szerint a felperes több alkalommal, szóban kívánta az igényét érvényesíteni, de a baráti és üzleti kapcsolat miatt ténylegesen hathatós felszólítást nem tett, így a követelés nem vált esedékessé. Havi lejárat esetén az elévülés logikailag is kizárt lenne, mert az elévülés a követelés megnyíltától kezdődik, amely havi rendszerességgel, az egyes lejáratoknak megfelelően következik be, azaz az egyes havi lejáratok szerint az elévülés megszakad, majd újrakezdődik. Az elsőfokú bíróság mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a követelés nem elévült el.

Az alperesek tehát - örökösként - a meglévő hagyaték tárgyaival és azok hasznaival felelnek jogelődjük tartozásáért, ezért az elsőfokú bíróság a kereset szerint marasztalta őket.

Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

A másodfokú bíróság a jogerős ítélet indokolásában kifejtette, hogy a szerződés későbbi írásba foglalása azért volt szükséges, mert a kölcsönt G. L. nem fizette vissza. Ez arra utalt, hogy a kölcsön visszafizetése legkésőbb 1993. augusztusában már esedékes volt, amit a felperes házastársa S. É. M. azon vallomásával is megerősített, amely szerint a kölcsönt akkor kellett visszafizetni,

amikor az adós a lakását eladta. A hivatkozott lakás eladására 1993-ban került sor.

A felperes követelése ennek megfelelően az esedékessé válásától, azaz 1993. augusztusától - a Ptk. 324. §-ának (1) bekezdése és 326. §-ának (1) bekezdése alapján - 1998. augusztus végére, az 5 év elteltével elévült. Nem merült fel adat arra, hogy a felperes ez idő alatt az elévülési időt megszakította volna, ezért a követelése bírósági úton nem érvényesíthető, így a másodfokú bíróság a keresetet elutasította.

A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását.

A felülvizsgálati kérelem indokolása szerint a jogerős ítélet figyelmen kívül hagyta a perbeli kölcsönszerződés rendelkezéseit és az arra vonatkozó speciális jogszabályokat. A felek a kölcsönszerződés lejártát nem határozták meg, a felperes a kölcsönt határozatlan időre adta. A törlesztés gyakorisága megállapításra került ugyan, de a törlesztőrészlet mértéke nem. A tartozást tehát havonta kellett volna törleszteni, de mivel a lejárat dátuma nem állapítható meg, a szerződést határozatlan időre szóló kölcsönszerződésnek kell tekinteni. Az ilyen szerződés - a Ptk. 526. §-ának (1) és (2) bekezdése szerint - felmondással szűnik meg, a visszakövetelés joga pedig a felmondási idő elteltével nyílik meg. A perbeli esetben a szerződés nem került felmondásra, ezért a követelés nem válhatott esedékessé. Amennyiben esetlegesen a szerződés havi lejáratúnak tekinthető, akkor az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtetteknek megfelelően az elévülés logikailag lenne kizárt.

Tévesen állapította meg a jogerős ítélet azt, hogy a kölcsön visszafizetése 1993. augusztusában esedékessé vált, mert a feleknek nem állt szándékában ekkor a jogügylet megszüntetése és a felperes sem tette a tartozást egy összegben lejárttá. A szerződés írásba foglalásával a szerződést kifejezetten megerősítették és határozatlan idejű kölcsönszerződésként tartották fenn hatályában. A követelés tehát csak az alpereseknek küldött fizetési felszólítással vált - 2009. szeptember 24-én - esedékessé, amely dátum a kötelezett késelem szabályai alapján határozható meg. Többszörösen tévedett tehát a másodfokú bíróság a követelés elévülésének a megállapításával.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A jogerős ítélet az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárt és helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetéseket vont le, jogszabálysértés nem történt.

A keresetben foglaltaknak megfelelően a felperes és az alperesek jogelődje között határozatlan idejű kölcsönszerződés jött létre. Ahhoz azonban, hogy az ilyen típusú szerződés esetén a kölcsönkövetelést lejárttá tegyék nem szükséges magának a szerződésnek a felmondása.

A Ptk. 280. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint, ha a teljesítés ideje nincs meghatározva, bármelyik fél a másik fél egyidejű teljesítését követelheti. A (2) bekezdés értelmében pedig a kötelezett a teljesítés előkészítéséhez szükséges idő elteltével köteles teljesíteni. A teljesítések egyidejűsége csak díszpoztív szabály, ezért ez a szabályozás irányadó olyan esetekben is, amikor a felek nem egyidejű teljesítésre kötelesek. A teljesítés időpontjának meghatározása nem kötelező eleme a létrejött kölcsönszerződésnek, ha annak alapján az egyik fél már teljesített, akkor az igénye a másik félhez intézett teljesítés iránti követelésével válik lejárttá.

Mindezekre tekintettel tehát a kölcsön visszakövetelése is lejárttá teszi a tartozást. Az erre irányuló fizetési felszólítás nincs alakisághoz kötve, ezért az szóban is szabályosan megtörténhetett és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a perbeli esetben 1993-ban meg is történt.

A felperes - előadása szerint - maga írta az írásbeli szerződést, mert bár többször kérte „nem jött vissza a pénz”, válasz nem jött, pedig mindig kérdezte, hogy, hogy állnak (2011. július 7-én kelt 11. sorszámú jegyzőkönyv 2. 3. oldal). A felperes előadásával összhangban a házastársa is úgy nyilatkozott a tanúvallomásában, hogy a férje több alkalommal is kérte vissza a pénzt, de azt mondták, hogy a lakótelepi lakás eladása után tudnak majd fizetni. A felperes által hivatkozott okirat 1993-ban kelt és 1993-ban került sor a lakótelepi lakás eladására is. A másodfokú bíróság tehát helyesen állapította meg, hogy a kölcsön felperes által 1993. évben történt visszakövetelésével a tartozás lejárttá vált. 1993. évhez képest a felperes igénye a Ptk. 324. §-ának (1) bekezdése alapján elévült, ezért a jogerős ítélet nem jogszabálysértő.

A Kúria mindezekre tekintettel a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Kötelezte a Kúria a felperest az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazott 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, valamint 15. §-ának (1) és (3) bekezdése alapján az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő megfizetésére. Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő, az ügyben

megtartott tárgyaláson nem jelentek meg, a felülvizsgálati eljárás során ezért költségük nem merült fel, így arról a Kúria nem határozott.

Budapest, 2013. május 14.

*Dr. Wellmann György s.k. a tanács elnöke, Dr. Puskás Péter s.k.
előadó bíró, Oroszné dr. Kerekes Anna s.k. bíró*

*A kiadmány hitelül:
tisztviselő*